

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

FŐSZERKESZTŐ: DR. KUN BÉLA. FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. ERDŐS KÁROLY.

Megjelenik
minden héten egyszer
szombaton, egy íven.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: DEBRECEN, KOLLÉGIUM
Ide kell küldeni a lap szellemi és anyagi ügyekre vonatkozó
minden közleményt, előfizetést, reklamációt és hirdetési díjat.

Előfizetési ár:
félévre 14000 korona.
Egyes számra 00 or.

A kollégium.

Egyházkerületünk ebben az esztendőben nem tartja meg a szokásos tavaszi közgyűlését, mert a gyűléstartás aránytalanul magas költséggel jár. A közgyűlés elé tartozó ügyek tehát részint halasztódnak, részint, ha sürgősek, a rendkívüli intéző-bizottság által intéztetnek el. Ez utóbbiak közé tartoznak különösebben a kollégiumi ügyek, amelyekkel a folyó hó 9-én tartott igazgatótanácsi ülés foglalkozott.

Az igazgatótanács előtt volt ügyek közül különösen kettő érdemi meg a közfigyelmet, amelyek mindegyike életbevágó fontosságú, — az egyik a jövedelmek emelkedése, a másik a kiadások csökkentése tekintetében.

Köztudomású, hogy a kollégiumnak jelentősebb ingatlan vagyona ma már csak a dadai két birtok. Számos, bár kisebb, de mégis együtt sokat érő ingatlan kelt el különösen az 1914-től 1920-ig eltelt hat esztendő alatt. Akkor az a szerencsétlen jelszó uralkodott, hogy az ingatlan-vagyonkezelés nem való erkölcsi testületnek. Szerencsére azonban a dadai két birtok megvan. Az egyik 1264 katasztrális hold, jó épületekkel felszerelve; ezért fizetnek az idén holdanként 145 kg. szemes terményt, aminek fele búza, a másik fele rozs, árpa, tengeri. A másik 752 hold, meglehetősen gyarló, sőt részben dűledező épületekkel; ezért fizetnek most 120 kg. szemes terményt, ugyanoly megosztással. Ennek a két ingatlannak a folyó év ősztől tizenkét gazdasági évre haszonbérbe adásáról volt szó s az igazgatótanács úgy döntött, hogy a legmagasabb ajánlat elfogadásával a nagyobbik birtok holdanként 200, a kisebbik pedig, több épület építésének kötelezettségével 160 kg. búza holdankénti haszonbér mellett adassék ki. Vagyis a dadai két birtokból mintegy 5740 métermásza búza haszonbért vesz be a kollégium, ami a mostani haszonbérjövdelemhez mérten ötven százalékos emelkedést jelent.

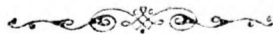
Ez az eredmény bizonyára megnyugtató mindenkire nézve, aki a kollégium sorsa iránt

érdeklődik és mind azokkal szemben, akik a kollégiumi vagyonok nem kellő jövedelmezteséről szívesen panaszkodnak.

A másik nevezetes ügy a tisztviselő kérdés és a pénzkezelés kérdése. Az egyházkerület rendkívüli intézőbizottsága még január hóban felhívta a gazdasági tanácsot javaslatlételre az iránt, miként lehetne a pénztár bank útján kezeltetésével, vagy a tisztviselők létszámának csökkentésével, vagy mindakettővel a kollégium igazgatási költségeit csökkenteni. Ebben eddig javaslat nem érkezett és az igazgatótanács a javaslat megszövegezésénél egyebet nem tehetett, de valószínű, hogy a legközelebbi egyházkerületi közgyűlésen ez a kérdés már mégis tárgyalható lesz.

Lehetetlen is kitérni ennek az elevenbe vágó kérdésnek valami módon mielőbbi rendezése elől. A kollégiumi tisztviselők és szolgák ápril havi fizetése már meghaladta a harmincmillió koronát. Ehhez jön a természetbeni ellátás, fejenként és havonként 25 kg. búza, aminek a mennyisége pontosan nem áll előttem, de több száz métermászára megyen; továbbá a lakáspénz, melynek összege ugyan az ezidőszerinti mértékkel húszmilliót sem tesz. De úgy a fizetésnek, mint a lakáspénznek összegét folyvást emelni kell, mert tisztviselőinket nem tehetjük ki nélkülözésnek. A jövedelmek pedig abban az arányban nem fokozhatók. Nincs más mód, mint a nélkülözhetetlen munkaerőkön kívül mindenki másnak elbocsátása.

Az nem lesz azonnali orvosság. Sőt, egyelőre emelni fogja a terheket. De egy nagy intézmény gazdálkodásában nemcsak a múlt és holnapot kell nézni, hanem a jövőt is. A szigorú takarékoságot egyszer meg kell kezdeni. S ha ma nem kezdjük el azért, mert áldozatokkal és kellemetlenségekkel jár: az áldozatok és kellemetlenségek holnapig még fokozódnak.

Tárca

Elszál felettünk...

*Elszál felettünk az idő sietve,
Maholnap én sem a régi leszek.
Elfogy a lelkem daloló jókedve,
És nem a régi szívvel szeretek.
A piros lángból hamvadó parázs lesz,
S lám a nap is mivé lesz estelig...
Maholnap én is azon veszem észre,
Hogy rám sötétedik!*

*Nem érdekel majd semmi e világon,
Csak a nyugalmam s a herba-teám,
Álmok helyett csak a jóaluvásom,
S nem hat a sírók könnyje sem reám.
És nem törődöm a mások bajával,
Magamnak ügyis lesz elég bajom!
S eleddig akit sohasem ösmertem:
Rám lel az Unalom!*

*— Én Istenem te, aki rám vigyázol:
Oh légy velem majd ez alkonyaton;
Dalból, virágból és álmodozásból
Ne apadjon ki e földi napom!
Jnkább korábban szálljak le a sirba,
Csak ne legyek itt bús élőhalott...
S bevégezetlen dalom', álmodásom'
Hadd folytassam amott!*

Szabolcska Mihály.

A jövő Krisztusé!

*Csak egy vallás van a világon,
S ez a krisztusi szeretet.
Minden más: emberi találmány,
Önérdék szülte hamis bálvány,
Vagy délibáb és képzelet!*

*Az Isten látja a jövendőt,
De benne bizván, én tudom:
Hogy csak győz itt minden önzésen,
Farizeus mesterkedésen
Az én szerelmes Krisztusom!*

*A denevérek röpködése
Az éjszakát nem nyújtja meg,
Ne féljetek semmi sötétből:
A Nap lehajlik bár az égről:
Új, diadalmas útra megy!*

*Akármilyen sötétbe' járnánk:
Hajnali vig dalt zengjete!
A gyűlölség múló, vak álom!
— Csak egy vallás van a világon,
S ez a krisztusi szeretet!!*

Szabolcska Mihály.

Egyház

Pótlás a belmissziói bizottságok szabályzatához.

Lapunknak folyó évi február 9-én megjelent 6. számához egy ivnyi mellékleten csatoltuk Nagy István kisújszállási lelkipásztornak az Egyetemes Konvent által elfogadott tervezetét a belmissziói bizottságok szabályozására. A közlés végett hozzánk küldött kézirat azonban, mint később megtudtuk, nem volt teljes és így nagy sajnálatunkra nem közölhattük azt a részét, amely az egésznek kiegészítője, de amely kezeinkhez nem érkezett.

Az értékes munkát teljessége végett közöljük most már az elmaradt részt annak kérésével, hogy lelkipásztoraink legyenek kegyesek e pótlással a közölt szöveget kiegészíteni:

Az 53. lap jobb hasábján alólról az 5. sorban levő 4. pont után jön ez:

„5. keresztyén szállók;

6. diák otthonok;

7. menhelyek.

Bizottságunk csak az így felépített munkaterv alapján vélte elkészíthetőnek az egyes bizottságok szabályzatát, miket a következőkben terjesztünk elő:

Egyházkerületi belmissziói bizottságok.

I. Egyházkerületi belmissziói bizottságok szervezete.

Az egyházkerületi belmissziói bizottságok a kerület püspökének elnöklete alatt a következőképen alakíttatnak:

Az egyházkerületi közgyűlés választ az alkotó egyházmegyék számának megfelelően egy-egy tagot, lehetőleg minden egyházmegyéből egyet, tekintet nélkül a választandónak lelkészi vagy világi jellegére, úgyszintén arra, hogy visel-e az egyházmegye kormányzó testületében hivatali tiszteletbeli állást és milyet, hanem tekintettel egyedül az illetőnek egyháza iránt való szeretetére, buzgóságára, érte végzett munkájára, egyéni és családi életére. Nem tesznek továbbá különbséget az egyházkerületek a választásnál az egyházi élet különböző területein működő, különböző megbízást végző alkalmazottak közt. Nincs szükség külön képviselőt adni a bizottságokban a lelkészeknek, világiaknak, tanároknak, tanítóknak. Itt egy szempont a döntő: krisztusi lelkület.

A tagok élethosszig tartó megbízást nyernek. Ezen választott tagok lesznek az egyházkerület belmissziói bizottságának rendes tagjai. Rendkívüli tagokul híhat be az egyházkerület a bizottságba a területén működő belmissziói egyesületekből egy-egy képviselőt, kiket az egyesületek felszólításra küldenek ki kebelük-

ből. Megbízatusuk tartamát az illető egyesület maga állapítja meg. A rendkívüli tagoknak az egyházkerületi belmissziói bizottságokban csak tanácskozási joguk van."

E pótláson kívül szükséges az alábbi sajtóhibák kijavítása :

a 49. lapon a bal hasáb alólról számított 31. sorában : az igari helyett igazi olvasandó.

ugyanazon a hasábon alólról a 8. sorból az : eddig szó törlendő ;

a 49. lapon a jobb hasáb 27. sorában testületekre szó helyett : területekre olvasandó ;

az 51. lapon a bal hasáb alólról számított 6. sorában azt helyett : az olvasandó ;

ugyanazon a lapon a jobb hasáb alólról számított 18. sorában törvényeink helyett törvényeinknek olvasandó

és az 54. lapon a bal hasáb alólról számított 19. sorában a keresztyén megindítása érdekében helyett : keresztyén munka megindítása érdekében olvasandó.

Iskola

A kollégiumi igazgatótanács ülése.

A kollégium igazgatótanácsa szerdán délelőtt ülést tartott, amelyen a kollégium gazdasági és szellemi felügyeletére vonatkozó ügyek kerültek tárgyalás alá.

A gazdasági ügyek közt különösen kiemelkedő jelentőségű volt a tisztviselők létszámapasztá-ára vonatkozó javaslat, amelyre vonatkozóan a gazdasági tanácsnak július 1-éig kell jelentést adni. A létszámapasztás mellőzhetetlenségére értékes adatokat hoztak föl. Így azt, hogy ma már a kollégium tisztviselőinek és szolgálóinak havi fizetése meghaladja a 30 millió koronát, amihez még a természetben való ellátás költsége is járul.

A másik nagyérdekes tárgy volt a tiszadadi ingatlanok hasznóbéradása. Ezekre egyenlően kedvező ajánlatot adott be a Tiszabüdi Hítelszövetkezet és Pfandler Jakab, kik közül a gazdasági tanács a büdi szövetkezet részére javasolta a hasznóbéradást. A szerződés megkötése előtt azonban Pfandler az igazgatótanács elé újabb ajánlatot nyújtott be, amelyben holdanként tíz kiló búzával magasabb hasznóbéret ígért. Az igazgatótanács így a kerületnek azt javasolja, hogy a két dadai birtok hasznóbéréit 12 évre Pfandlernek adja oda.

A hasznóbér az egyik birtoknál most 200 kiló búza, a másiknál, amelynél több épületet is kell a hasznóbérlőnek építenie, 160 kiló búza holdanként, ami a mostani 145, illetve 120 kilós terményhasznóbérral szemben jelentékeny emelkedést jelent.

Hosszabb vita volt a Gogyori melletti ingatlan hasznóbéri ügyében, amelyet az egyházkerület közgyűlése elé fognak terjeszteni.

Az igazgatók terjesztették elő jelentéseiket az egyes intézeti ágakról.

Karai Sándor igazgató az egyetemi internátus állapotáról és a fűtéssel felmerült sok nehézségről tett kimerítő jelentést.

Erdős Károly dr. a lelkészképző-intézetéről, S. Szabó József a főgimnáziumról, Veress István dr. helyett Ecsedi István dr. a tanítóképző-intézetéről tette meg a szokásos jelentést.

Jelentést tett még Szeremley Béla dr. a könyvtárról, ennek forgalmáról és a duplum könyvtár egyrészének értékeléséről, végül Ecsedi István dr. az ifjúság egészségi állapotáról.

25 éves érettségi évforduló emlékére.

A református főgimnázium újból szép alapítványról számol be. Dr. Rácz Lajos mezőgazdasági kamarai igazgató annak emlékére, hogy 25 évvel ezelőtt érettségi vizsgálatot tett a református főgimnáziumban, 1.000.000 K-t adott az „Ifjúsági Segítő Egyesület“-nek.

Az „Ifjúsági Segítő Egyesület“ ez alkalommal számol be az „érettségi találkozó alapítvány“-ról. 1922 júl. 19-én Hódy Béla, Kölcsey Sándor és tanuló társai 20 éves találkozásuk alkalmából 50.000 K-t adtak ilyen címen alapítványnak, amely az előző évben 30 éves találkozóra összejöttek adományaival együtt 58.910 K-ra emelkedett. Ezt az összeget az egyesület az alaptőkéjével együtt iskolai füzetekbe fektette, amelyekből — habár 600.000 K árú ingyen füzetet osztott ki a szegény tanulóknak — kb. 1 millió korona jövedelme lett. Ebből már a folyó iskolai év elején az érettségi találkozók adományát 130.000 K-ra egészítette ki. Az 1923-24. évi jövedelem 20%-ából pedig kb. 400-500.000 K-ra fog az év végén növekedni. Ilyen módon az egyesület iparkodik, amennyire lehetséges, a reá bízott alapítványokat jól jövedelmeztetni s az elértéktelenedéstől is megóvni.

Közélet

Amerikai vendégünk.

A debreceni kollégium közel kétszázados összeköttetésben van angol alapítványa révén az angol államegyházzal, amelynek ifjabb mása, mondhatnók leánya az amerikai episcopalis egyház. Ez az egyház Dr. Baltazár Dezső püspökünk amerikai útja alkalmából módot talált arra, hogy a nemes misszióban járó püspökkel megismerkedjék s püspökünk látogatást is tett Dr. Mac Cormick amerikai episcopalis püspök-nél. E látogatást akarta viszonzni az időközben párisi püspökké lett Dr. Mac Cormick Dr. Eemhadtnak, az amerikai episcopalis egyház nemzeti zsinata képviselőjének társaságában a múlt március hó 30. és 31. napjain. Am Dr. Mac Cormick püspök Belgrádban beteg lett s kissé fel-

gyógyulva Párisba utazott magát gyógykezel-
tetni.

A tervbe vett látogatást per tot discrimina-
rerum Dr. Eemhardt egymaga teljesítette folyó
április hó 9-én, szerdán, amikor is a déli gyors-
vonattal megérkezett Debrecenbe. Az állomás-
nál Baja Mihály lelkipásztor és Dr. Erdős Ká-
roly lelkész-képző-intézeti igazgató fogadta, akik
debreceni időzése alatt állandóan vele voltak.
Egy órakor az Arany Bika szálloda éttermében
ebédelt Dr. Baltazar Dezső püspökünk társasá-
gában.

Ebéd után megtekintette a Kossuth-szob-
rot, Nagytemplomot, az Emlékkert emlékeit,
majd az impozáns hatású kollégiumba lépett,
ahol a gazdag és értékes könyvtár, a történelmi
oratórium és a tudomány négyszöge, az udvar
lepte meg kellemesen. Ellátogatott az új főgim-
náziumba is, ahol a rendei, tisztaság, célsze-
rűséget s a mai kor igényeinek minden tekintetben
megfelelő berendezést méltatta különö-
sebb figyelemre. A kollégiumi könyvtárban Sa-
lánczy József könyvtártiszt, a főgimnáziumban
S. Szabó József igazgató kalauzolta.

Egy negyed ötkor bement búcsúzni a püs-
pöki hivatalba, ahonnan fél ötkor távozott,
hogy az ötórás gyorsvonattal elhagyja Deb-
recent.

Debreceni tartózkodása azért volt ilyen rö-
vid, mert igyekeznie kellett Párisba, ahova csüt-
örtökön reggel repülőgépen ment, hogy elő-
készítse a beteg Mac Cormick püspök helyett az
amerikai episcopalis egyház gyülekezeteinek
papjaiból összehívott s április 23-án megtartandó
konferenciát. De megígérte, hogy Deo volente
azon lesz, hogy május elején Dr. Mac Cormick
püspökkel néhány napra terjedő időre ismét
eljön.

Harangavatus Körösladányban.

A körösladányi gyülekezettől három ha-
rangot vittek el a háború alatt, nagyság szerint
a legnagyobbikat és a két kisebbiket. A gyüle-
kezet tagjainak buzgósága, minek utána az is-
kolákat, lelkészlakot rendbehozták s a szeretet
gyakorlásában sem voltak restek, oda irányult,
hogy a harangok létszámát a békebelire egészít-
sék ki.

Evégből ez év elején megrendelték a két
kisebb harangot, amelyeknek felavatása folyó
április hó 6. napján volt. A Körös vízének mód-
felett megnövekedett rohanó és fenyegető ár-
jától már-már rettegő lakosság verőfényes va-
sárnap reggelre ébredt és teljesen megtöltötte a
nagy alföldi templomot. Közének után Harsányi
Pál esperes imádkozott nagy buzgósággal és
áhitattal s predikált evangéliomi hittel és hon-
fiai lelkesedéssel a feltámadásról és életről. A
predikáció előtt Rébék Pál köröstarcsai kántor-
tanító szép hangú éneklése fokozta a buzgósá-
got. Predikáció után Kovács Gyula helybeli ta-

nító nagy gondra és türelemre valló megtani-
tásával és vezetésével a Szeretet-egyesületi ve-
gyes énekkar énekelt. Ennek az énekkarnak
több mint fele kis gyermek, akik a sopránt és
az altot énekelték teljes odaadással. Ezt követte
Dr. Erdős Károly előadása, aki a harangról
szólt tanulságos metaforákban. A Polgári Da-
ládának Balla Zsigmond helybeli tanító veze-
tésével előadott szép éneke után Tóth József
helybeli lelkipásztor mondott megragadó hála-
adó imádságot és Harsányi Pál esperes szívből
jövő áldást. Az ünnepélyes istentiszteletet a
Hymnusz és közének zárta be.

Istentisztelet után presbiteri gyűlés volt,
amelyen Tóth József lelkipásztor megnyitó be-
széde után Harsányi Pál esperes adott kifejezést
amaz örömeinek, hogy a megejtett kanonika vi-
zitáció alkalmával mindent ékesen és szép rend-
ben talált.

Délben a gyülekezet tagjai által összeadott
élelmiszerek felhasználásával több mint 200 te-
ritékes közebed volt, amelyen társadalmi ál-
lásra tekintet nélkül vettek részt a község lakói.
Este a Szeretet-egyesület javára multság volt.

A szépen lefolyt nap kedves emlékei olyan
hatással voltak a gyülekezet tagjaira, hogy el-
határozták a negyedik harangnak mielőbb
leendő megrendelését.

Harangavatus Balmazújvároson.

A balmazújvárosi német református egyház
március hó 30. napján tartotta meg harang-
avató ünnepségét egyszerű keretek között, de
bensőséggel.

A templomban közének után Bakóczy And-
rás hajdúböszörményi lelkipásztor imádkozott
igen szépen, majd Molnár Béla helybeli lelkész
predikált szívhez szólóan, maradandó hatással.
A vidékről meghívott vendégek közül Dr. Her-
pay Gábor vármegyei főlevéltárnok volt ott, a
többiek akadályoztatásuk miatt nem tudtak el-
menni.

Az ünnepélyes istentisztelet után közebed nem
volt, mert a gyülekezet nem vagyonos ahhoz,
hogy a szegényeket megvendégelje; a szegények
mellőzésével pedig a mai nehéz viszonyok kö-
zött nem tartották alkalmasnak az időt a ban-
kettezésre.

Magyar országos református alapít- ványi egyesület részvénytársaság

Ezen a címen nagyfontosságú alakulás van
előkészítés alatt. A részvénytársaság célja a re-
formátus egyházak és hittestvérek gazdasági
érdekeinek szolgálata. Első sorban az egyház-
községek ingatlanainak megszerzésére, karban-
tartására és felszerelésére szükséges kölcsönök
és egyéb hitelszükségletek kielégítésére irányul
s elvállalja az egyházi alapítványok gyümöl-
csöztetését s evégből bank, takarékpénztári és

árüzleti vállalatokat létesít. Közelebről már ebben az esztendőben gondoskodni kíván az egyházak és iskolák tűzifa- és világító anyagszükségletéről. Az alaptőke egy milliárd korona lesz, amely ötezer koronás részvényekből fog állni. Az évenkénti tiszta haszonnak negyven százaléka az alapítványok szerint református egyházi célokra fordítatik, és pedig húsz százalék egyetemes egyházi érdekek ki-elégítésére, húsz százalék pedig az egyes egyházaknak adatik ki olyan arányban, aminőben azok és híveik a részvényjegyzésben részt vesznek. A részvényekre befizetés történhetik készpénzzel, vagy a legközelebbi termésből beszolgáltatandó búzában. A megalakulás május hónapban történik meg s kívánatos, hogy akkorra a részvényjegyzések befejeződjenek. Azt hisszük, mindegyik egyházközségnek módjában áll 4—5, nagyobbaknak 8—10 mm. búzáat erre a célra fordítani s ilyen módon a haszonból való megfelelő részesedést a maga javára biztosítani.

Az aláírási íveket, mint alapítók, a következők írták alá: Baltazár Dezső dr., a tiszántúli kerület püspöke, Balogh István földbirtokos, presbyter Debrecen, Berky Gyula dr. képviselő, e. m. tanácsbíró Siklós, Csontos Imre képviselő, kispazda Karcag, F. Szabó Géza ny. főispán, képviselő, e. m. tanácsbíró Budapest, Harsányi Pál esperes Gyoma, Herczegh Béla képviselő, e. m. tanácsbíró Kisújszállás, Hetessy Kálmán dr. református lelkész, e. m. főjegyző Kecskemét, Huszár Dezső képviselő, e. m. gondnok Sárbogárd, ifj. Imre József dr. egyetemi tanár Budapest, Janka Károly képviselő, egyházker. főjegyző Nagycigánd, hegymegi Kiss Pál képviselő Debrecen, Kiss Zsigmond esperes Abony, Könyves Lajos képviselő, presbyter Biharszentjános, Maklár Károly református lelkész, e. m. főjegyző, Mokcsay Zoltán képviselő, presbyter Kunszentmiklós, Nánássy Andor képviselő, e. m. tanácsbíró Nagykálló, Nagy Ferenc esperes Alsódabas, Neményi Imre dr. ny. államtitkár, presbyter, Németh István, a dunántúli kerület püspöke, Ravasz László dr., a dunamelléki kerület püspöke, Ravasz Árpád református főgimn. igazgató Budapest, Rác János dr. képviselő, ügyvéd Mezőtúr, Rásó István ny. főispán, e. m. tanácsbíró Debrecen, Révész Imre dr., a tiszántúli egyházkerület lelkészi főjegyzője Debrecen, Révész Kálmán dr., a tiszáninneni kerület püspöke, Sebestyén Jenő dr. theol. tanár, szerkesztő Budapest, Sesztina Jenő vaskereskedő, a Debreceni Kereskedő Társulat elnöke, Steinfeld István földbirtokos Macs, Simon János képviselő, kispazda Nagyharsány, Szabó Sándor dr. ny. főispán, képviselő, presbyter Budapest, Szabó Zoltán kormánybiztos, képviselő, e. m. tanácsbíró Gödöllő, Szentpály István dr. képviselő Miskolc, Szentpéteri Kun Béla dr. egyetemi tanár, egyházkerületi tanácsbíró Debrecen, Szundy Károly dr. kir. tanácsos, igazgató Budapest,

Szundy Sándor takarékpénztári igazgató Budapest, Teleky József gróf e. m. gondnok Tetétlen, Ujvárosi Szabó Lajos dr. kormányfőtanácsos, közjegyző Hajdúböszörmény, Varga Sándor esperes Csákvár, Veress Jenő t. eol. tanár, szerkesztő Budapest, Vida Gyula dr. ügyvéd, a Bethlen-Szövetség szervezőbizottságának vezetője.

A református társadalom kiválóságai közül már is bejelentették csatlakozásukat a következők:

Szabó István (nagyatádi) földmivelésügyi miniszter, Geguss Dániel rendőrfőtanácsos, e. m. tanácsbíró, Antal Iván min. o. tanácsos, Benedek János képviselő Budapest, Hadházy Zsigmond főispán Debrecen, Szundy Zoltán takp. igazgató Nagyszöllős, Medgyaszay Vince mezőföldi református esperes Lepsény, Török Imre esperes, Simon István dr. ügyvéd, Porteleky László dr. ny. min. tanácsos Kisújszállás, Pálóczi Horváth István nagybirtokos Örkény, Sógor Endre esperes Sámód, Szabó Béla kir. tanfelügyelő, tanácsbíró Kaposvár, Juhász László esperes Putnok, Berencsy János dr., Csohány András dr. földbirtokosok, Nagy Elek igazgató Hajdúnánás, Vincze Elek esperes B. Kiliti, Farkas István esperes Miskolc, Joó Gyula dr. jogakadémiai igazgató Kecskemét, Kiss József esperes Pápa, Balassa Sándor várm. főjegyző Székesfehérvár, Lévy Mihály esperes Nagykeréki, Bartha László esperes Tiszalök, Takács József kormányfőtanácsos, egyházker. főjegyző, dr. Dobos Sándor főgondnok Cegléd, Vas Vince dr. theol. akad. igazgató Pápa, Tildy Zoltán református lelkész, szerkesztő Tahitótfalu, Kulin Imre kir. táblai tanácselnök, e. m. gondnok Debrecen, F. Varga Lajos esperes Nagyrábé, Segesdy Ferenc dr. kir. jb. elnök, egyházker. főjegyző B.-Füred, Szücs József református esperes Alsóörs, Farkass Kálmán református főgimn. tanár, a kecskeméti Protestáns Egyesület elnöke, Szücs László református esperes Senyeháza, Cziáky Endre abaúji esperes Felsődobna, Okos Gyula református lelkész, Huszár Aladár kir. törvényszéki elnök Kaposvár, Ferenczy Károly, a dunamelléki egyházkerület vagyongazdálkodója Budapest, Harsányi István theol. dékán, Csontos József főgimn. igazgató Sárospatak, Koncz Aurélné leánygimn. igazgató, Baja Mihály lelkész, S. Szabó József főgimn. igazgató Debrecen, Dr. Szenthe Kálmán e. m. gondnok Balassagyarmat.

Kivonat

a buji református egyház presbiteriumának 1924 február hó 24-én tartott gyűlésének jegyzőkönyvéből.

4. szám.

Lelkészelnök felolvassa a nagytiszteletű esperes úr 1924 január 2-án kelt első számú

körlevelének 6. g) pontjában kívánt jelentését, mely szóról-szóra így hangzik :

„Nagytiszteletű Esperes Úr! 1924 január 2-án kelt első körlevele 6. g) pontja értelmében tisztelettel jelentem a következőket: Buji református egyházközségünkben a „belmissiói bizottság” maga a presbiterium. Egyházi törvényeink elkötelezik a presbiterium minden egyes tagját, hogy a lelkészt egyházvédő és építő munkájában támogassa! (I. t.-c. 121. §. d) pont.) Nincs is semmi panasz presbiteriumunkra! Istennek legyen hála, gyülekezetünkben is példás fogékonyság van minden szép, nemes, emberi életünkre nézve üdvös dolog iránt. Hogy gyülekezeti életünkről világos képet nyújthassak, felsorakoztatom, hogy mit tettünk — lelkész, tanítók, presbiterium — az elmúlt félesztendő alatt (1923 szeptembertől 1924 február 1-ig).

1. Az 1923—24. iskolai év megnyitása óta minden hónap első vasárnapján d. u. a rendes istentisztelet helyett 6—15 éveseknek *gyermekistentiszteletet* tartok, beszédemet a gyermekek lelki világához, értelméhez szabva. Ilyenkor a templomban az Úrasztalától beszélek. A hideg beállta óta az iskolában tartjuk a gyermekistentiszteletet. A szülők is jelen vannak. A gyermekistentisztelet sorrendje ez :

1. Gyülekezeti ének.
2. Ima. (Egy gyermek imádkozik, röviden, lelkész által írt imát, mely alkalmazva van a következő bibliaolvasáshoz.)
3. Bibliaolvasás. (Egy gyermek olvassa az Úrasztalánál.)
4. Gyermek énekkar.
5. Egyházi beszéd (lelkész).
6. Ima (lelkész).
7. Úri imádság (lelkész).
8. Áldás (lelkész).
9. Gyermek énekkar.
10. Apostoli hitvallás.
11. Gyülekezeti ének.

Talán hosszúnak tűnik fel? De az a hosszú, ami unalmas! Már pedig mi azt tapasztaljuk, hogy ébren tartja a gyermekek figyelmét, mert hiszen tevéleges szerepet visznek az istentiszteleten.

Egyébként is gyorsan pereg egymás után. A szülőknek és gyermekeknek valóságos várva-várt ünnepnap.

2. A *konfirmációra* való előkészítést én végzem — kántori segédlettel — minden vasárnap reggel 8—9 óráig az iskolai év egész tartama alatt; 3 évig tart az előkészítés. Mi már csak a tizenötéveseket konfirmáljuk. Az első ilyen konfirmáció 1925 pünkösdkor lesz. A tananyag Andrassy Kálmán nagytiszteletű úr feldolgozása szerint van beosztva; hasonló az 1923-ban megjelent Forgács Gy.: „Ágenda és konfirmációi káté”-hoz. Van most 36 konfirmandus. Valóságos istentisztelet minden óra! Énekekkel s imá-

val kezdjük és végezzük. Minden kényszerítés nélkül, örömmel jönnek a gyermekek.

3. 1923 november hó óta minden hónap első szerdáján úgynevezett *protestáns délutánt* tartunk, az iskola megnagyobbított termében. Előreláthatólag áprilisban tartjuk az utolsót, tehát ez évben 6 hónapon át. Tájékoztatásul közlöm a novemberi műsort :

1. Gyülekezeti ének. 237-ik dicséret 1, 2. v.
2. Ima. Tóth Áron h. lelkész.
3. Feloivasás. „Emlékezés a reformációra”. Benkő György tanító.
4. Iskolai énekkar. (Erős várunk...) Vezető Zsoldos F. tanító.
5. Költemény. („Reformáció ünnepén”). Írta Baja Mihály. Szavalja Fülöp Jolánka.
6. Ének-duett, harmónium kíséret mellett. „Szállj szivünkbe szent igazság...” Éneklők: Szentmiklóssy Juliska és Lencsés Jolánka. Kíséri Tóth Áron h. lelkész.
7. Költemény. „Szózat a reformátusokhoz”. Írta Jámbor Lajos. Szavalja Tóth Juliska.
8. Gyülekezeti ének. XC. zsoltár 1. verse.

Van saját héttagú zenekarunk és egyszerű másszor szerepelni szoktunk a protestáns délutánokon is. E délutánok kiváló vonzó hatásúak; más vallású testvéreink is nagy számmal jönnek és ugyancsak mondogatják papjaiknak, hogy mit csinálnak a „kálvinisták”.

4. Az *ifjúsági egyesületet* megalakítottuk 1924 január 27-én. Előbb a presbiterium figyelmét, érdeklődését hívtam fel e nagyfontosságú dologra. Rám utattam, hogy a jobb jövőt nemcsak várni, hanem munkálni is szükséges. Arról van szó, hogy élni akar-e ez a nemzet, vagy meghalni!?!... Nagy felelősség van ma a vezetőknél. Egyházunk a magyarság éltető kovásza. Teljes erejét latba kell vetnie! Legyen erős karunk, a szivünk s az eszünk helyén legyen! Nem elég a helyeslő jóakarát! Kértem a cselekvő támogatást! Hála Istennek megvan! Egyesületünk megalakult 63 taggal: 15—24 éves fiúk és lányok. Mindennap felváltva d. u. 5—7-ig tartjuk az oktatási órákat. A munkarend a következő :

1. Gazdaságtan, heti 2 óra. Tóth Áron h. lelkész.
2. Számtan, heti 2 óra. Zsoldos Ferenc tanító.
3. Írás, heti 2 óra. Zsoldos Ferenc tanító.
4. Ének, heti 6 óra. Benkő György tanító.
5. Olvasás, heti 2 óra. Tóth Áron h. lelkész.

Az órákat közös énekléssel s a lelkész imájával kezdjük, végezzük; t. i. én mindig jelen vagyok. A belépett tagok mind fogadalmat tettek — *becsület szóra!* Már 4 hete tartjuk az órákat és minden este jelen vannak egy szálíg. Kijelentettem, hogy aki megszegi becsületszavát és háromszor igazolatlanul hiányzik, vagy méltatlan életet él, a választmánnyal kiközösítem és a templomban az esetet kihirdetem. Vas kézre van szükség! Én ugyan a szigorúság mel-

lett az ifjúság örömei, nemes szórakozásai iránt megértő szeretetben is látom az összetartó kapcsolatot. Kiszámíthatatlan a nevelő hatás megfelelő eljárás mellett; a mindennapi komoly munkát március 15-ig tartjuk ezen a télen, amikor is záró vizsgát tartunk, szépnek tervezett ünnepély keretében.

Van ugyanis 40 tagból álló vegyes ének-karunk; zenekari kísérettel már megtanulta a „Magyar Hiszekegy“-et, eredeti partitúra szerint! Március 15 után elkezdődve a mezei munka, csak az ének-kar tart tanulási és összpórá órákat. Tanulnak már temetési éneket is. Jövő télen újra felveszük a komoly munkát, sőt messzemenő, nemzetgazdasági szempontból is nagyfontosságú elhatározásnak a magvait hintegetjük már most is. Németországi mintára felállítunk itt Bujon 2 évfolyamos téli gazdasági iskolát. Ez ügyben a Nagykállói Földműves Iskola igazgatóságával érintkezésbe léptünk pár hónapja. Szabó Mihály igazgató úr a minisztérium kiküldöttjével személyesen is itt volt és most, f. hó 17-én, vasárnap este pompás ifjúsági egyesületi családi estélyünkön Szemere Márton nagykállói gazd. iskolai tanár úr két derék gazdasz fiúval részt vett és ez irányban egyengették az utat nagy érdeklődés mellett. Micsoda nagy-szerű lesz, ha két év múlva 20–30 kálvinista kiscsajda fiú okosan gondolkozva fogja meg az eke szarvát és értelmesen hallatja szavát ott, ahol!... Mi református keresztyének öntudatosan nevezgetjük magunkat „a világosság fiainak“. Úgy fénylik tehát a mi világosságunk, hogy mások is lássák! — tanítja Krisztus. Ha mi követni akarjuk Őt, számunkra egyedül Ő lehet „Út, Élet és Igazság!“... Krisztus kérte és mi is kérjük az Úri imádságban „A mindennapi kenyeret“. Munkánk után adja ezt az Isten!

(Vége következik).

Halottaink

Kiss Sándor hajdúböszörményi ny. tanító folytonos munkában töltött áldásos életének hatvanadik, példásan boldog házasságának 34. évében, hosszas és nehéz szenvedés után folyó hó 8. napján délután az Úrban csendesen elpihent. A ritka hűségű férjet, nyolc gyermekes, önfeláldozó édesapát, gyöngéd lelkű testvért s melegsívű rokont a debreceni Kossuth-utcai templomból a rokonok, barátok és tisztelők gyászoló szívvvel kísérték utolsó útjára. A boldogultban Kiss Ferenc egyetemi tanár testvérét siratja. Az Úr adjon vigasztalást a megsomorodott szíveknek.

A nagytiszteletű Lelkész és Tanító urak figyelmébe!

Tisztelettel értesítem a nt. Lelkész és Tanító urakat, hogy férfi és női szabó üzletemet teljes mértékben újonnan berendeztem, melyben a legkényesebb igényeket kielégítem. A pár hónappal ezalott megrendelt férfi és női szöveteket már megkaptam és így módomban áll a mai áráknál 25 százalékkal olcsóbban vállalni.

Tegdes János férfi és női szabó Péterfia-u. 42.

Beke Antal tábori százados lelkész, volt püspöki esküdt elhunytáról lapunk zártakor mély részvétellel értesültünk.

Legyen áldott emlékezetük!

Különfelek

A budapesti püspöki másodlelkésznek Göde Lajosnak ünnepélyes beiktatása virágvasárnapján lesz a Kálvin-téri templomban.

Nagykállóban folyó hó 7-én műsoros estély keretében mutatták be a kuruc korbelt híres kállai kettőst. Az estélyt Görömbey Péter helybeli lelkipásztor nyitotta meg történelmi vonatkozású tartalmas beszéddel.

Tanulmányi kirándulásra megy április 12–19. napjain a debreceni református főgimnázium több tanulója Budapest, Gödöllő, Budafok, Dömsöd, Visegrád megtekintésére. A szegény tanulók útjának lehetővé tételére jótékony emberek és intézmények több mint három millió koronát adományoztak össze.

Szél István debreceni kántor ötven éves jubileuma alkalmából Uray Sándor moderator több lelkészi férfiú és a jubiléumnak kántortársai társaságában üdvözölte őt és emlékül az új énekeskönyv nagyalakú kiadását nyújtotta át neki.

A kiadóhivatal kérése. Miután Debrecenben a postahivatal az utalványlapok kézbesítése után 100 koronáról 500 koronára emelt díjat szed: kérjük Olvasóinkat, hogy ezentúl 500 korona kézbesítési díjjal megpótolva méltóztassanak az előfizetési díjat beküldeni.

Az új szövetség mai magyar nyelven. Most hagyta el a sajtót s egyelőre nálam kapható az új-szövetség modern nyelvű teljes fordítása. E fordítással egyfelől érvényt akartam szerezni az új-szövetség azon tisztább, egyszerűbb és a szent írókhoz közelebb álló szövegének, amelyet a revideált Károli fordítás alapját képező Elfogadott Szöveg 1654-ben történt kiadása óta a tudósok százainak a legnagyobb odaadással és fáradsággal napfényre sikerült hozniuk. Masfelől szolgálatot akartam tenni azoknak a bibliatanulmányozóknak, akik, hogy könnyebben megérthessék az Isten igéjét, szeretnék azt a mai egyszerű nyelven tolmácsolva hallani. A 354 nagy nyolcadrétű lapra nyomtatott könyv ára ma füzve 12 korona (alapár 5500-zal szorzandó!) s kötve 20 korona. Portó 4000 korona. Azaz a könyvet füzve 70.000 és kötve 110.000 koronáért beküldése, vagy utánvételezése mellett küldöm. A jövő hónapban a könyvet a piacra adom s ára jelentékenyen magasabb lesz. Győr, 1924 április hó 1-én. Czegléd Sándor református lelkész, tb. esperes.

A jezsuiták Erdélyben romániai provinciát szerveznek.

Megfontolásra méltó az a gondolat, amelyet Mányoky Béla dobozi tanító vet fel a Tanítók Lapja legújabb számában, hogy t. i. az olvasó könyvekben legyen facsimile kézírásos olvasmány is avégre, hogy a gyermekek megtanulják ne csak a nyomtatott betűt, hanem a hányt-vetett írású hivatalos értesítések olvasását is.

Melyiket a kettő közül? Londonban február elején nagy gyűlést tartottak, amelyen az egyik szónok egyik kezében a bibliát, a másikban a feszületet tartva, felhívta a hallgatóságot, hogy melyiket választja a kettő közül? Volt egy hang, mely mindakettőt kívánta. A hallgatóság többi tagja előtt azonban nyilvánvaló volt, hogy ahol a bibliát becsben tartják, olvassák, ott háttérbe szorul a crucifix; ahol viszont a feszületet tisztelik, onnan elmarad a biblia.

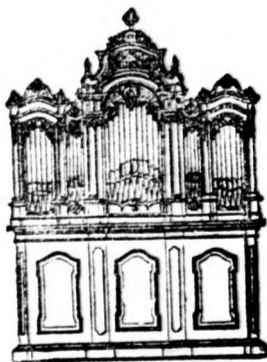
Angliában általánosságban nagy visszatetszést szült az a terv, hogy a birodalmi kiállítást vasárnapi napon akarják megnyitni. Az angol nép gondolat világában a vasárnap nem mulatozó nap.

Az oláh miniszteri engedély nélkül működő iskolák engedélyezése tárgyában az oláh közoktatásügyi miniszterium 22.597—1924. sz. iratával tudomására hozta az erdélyi református egyházkerület igazgatótanácsának, hogy a magánoktatás új törvényének a megszavazásáig egy iskolának sem adható meg a nyilvánossági jog.

Az Út c. folyóirat I—IV. évfolyama — esetleg ezen évfolyamok külön-külön is — megvételekre kerestetnek. Ajánlatok Dr. Révész Imréhez Debrecen, Kálvin-tér 8. sz. intézendők.

FITTLER SANDOR

orgona-, orgonasíp- és harmónium készítő vállalata
PESTERZSÉBET, Erzsébet-u. 23.

Készít elsőrangú modern gépezetes és légnymású, tartós, nemeshangú

új orgonákat
művészi kivitelben.

Hadicélokra elrekvirált és egyéb

orgonasípok
speciális készítése és szállítása.

Vállalja régi orgonák légnymású rendszerre való átalakítását, kibővítést, javítását, tisztítását és szakszerű újra hangolását, valamint

orgonák évi jókarban tartását.

Villamos fűjtató berendezések készítése.

Szívó és nyomó rendszerű harmonikumok készítése, javítása és hangolása. — Minden munkáért jótállást vállalok. — Felvilágosítással, tervezettel és költségvetéssel készséggel szolgálok. — Munkám szakszerű végzését és pontosságát több egyház ajánlólevelével tudom igazolni.

ALAPÍTTATÓ IT 1910-BEN

Debrecen sz. kir. város
és a Tiszántúli református egyházkerület

„MÉLIUSZ”

könyvkereskedése, könyvkiadóhivatala,
zenemű-, papír- és froszkereskedése
DEBRECEN, FERENC JÓZSEF-ÚT 26. SZ.

1924. évi április hóban a zsolttárak a következők:

4° quartalak, nagybetűs zsolttár

papirkötésben K 60000
félvászon kötésben K 63000
egészvászon kötésben K 77200

8° oktáv alakú zsolttár

papirkötésben K 31500
félvászon kötésben K 34300
egészvászon kötésben K 40000

16° iskolai kiadású zsolttár

papirkötésben K 22900—
félvászon kötésben K 25000—
egészvászon kötésben K 32200—

32° legkisebb zsolttár

papirkötésben K 17200
félvászon kötésben K 20000
egészvászon kötésben K 22300

Megjegyezni kívánjuk, hogy ezen árak csak most vannak érvényben és az esetben, ha az Országos Pénzügyi Tanács a földadó lerovására újabb és magasabb búza árat állapít meg, úgy az itt közölt árak is emelkedni fognak.

Konfirmációra most jelent meg!

7-ik kiadás.

SOLTÉSZ JÁNOS:

KONFIRMÁCIÓI KATÉ

Átnézte és átdolgozta Soltész Elemér tábori püspök.

Alapára — 50. Mai szorzószám 5500—
Bolti ára tehát K 2750—

Ez a legegyszerűbb, legjobban érthető és legkönnyebb, de mégis legjobb, konfirmációra előkészítő katé.

Legszebb és legjobb konfirmációi ajándék

Dr. Erdős Károly: Az én vallásom.

Léleknemesítő könyvecske a konfirmándusok részére. Alapára papirkötésben — 60, egészvászonkötésben — 80.

KONFIRMÁCIÓI EMLÉKLAP.

Diszes kiállításban, kék nyomással és bibliai jelmondatokkal. Ára K 500—

KONFIRMÁCIÓI ANYAKÖNYV.

1 ívre 64 gyermek neve fér!
Ára ívenként K 1500—

Nagy István: Konfirmációi Katé.

Alapára — 20. Mai ára K 1100—

Igénybejelentési lap

felemelt rendkívüli segélyre
Új minta! Ára K 600—